

Starobylé dřevěné mešity - gruzínské kulturní dědictví i zdroj příjmů

12.12.2022 - Tereza Hronová | Člověk v tísni

Málokdo si spojuje Gruzii s islámem, takže návštěva unikátních mešit v pohoří Adžara může být opravdovým zážitkem. Mnohé z těchto pokladů jsou staré více než 100 let a nejsou v nejlepším stavu. Je třeba je chránit, jinak toto jedinečné dědictví navždy zmizí.

Organizace Solidarity Community vneslo téma ochrany těchto památek do veřejného povědomí. *"V březnu 2022 jsme zahájili kampaň na popularizaci gruzínské islámské kultury v pohoří Adžara. Staleté dřevěné mešity potřebují ochranu a řádné zacházení, a to jak ze strany muslimské komunity, tak ze strany státu,"* říká Avto Šervašidze ze Solidarity Community. Jeho kolegyně Lia Dekanadze dodává: *"Toto [dědictví] nepatří jen Adžarcům, ale je to dědictví pro všechny. Postavili ho Gruzínci, pro Gruzínce a udržují ho Gruzínci. Všechny tyto barvy, tato estetika, tento umělecký a duchovní zážitek nepatří jen muslimským Gruzíncům, ale celému národu."*

Zachování a podpora jedinečného dědictví

Jejich advokační kampaň zahrnovala shromažďování informací o gruzínské islámské kultuře a jejich prezentaci. Propagovali ji na sociálních sítích, ale také formou výstavy fotografií ve městě Batumi. Tyto barevné mešity s unikátní výzdobou a řezbami mají turistický potenciál a cestovní ruch může přinést příjmy do odlehlých adžarských vesnic. Právě turismus může být důležitý pro menšinové etnické a náboženské skupiny, které získávají příjmy z tradičních zdrojů, většinou ze zemědělství. Některé z nich pracují na podpoře turismu v obci Khulo, do mešit ale nikdo návštěvníky neláká.

Jedna z mešit, kterou je třeba renovovat, se nachází ve vesnici Medzibna, v samosprávě obce Keda. *"Podle místních obyvatel byla postavena v roce 1903. Představuje unikátní dřevěnou architekturu a její interiér zařídili mistři z etnika Lazi. Hlavním problémem této mešity je její střecha, která dosud nebyla opravena, a při deštích dochází k poškození dřevěných ornamentů v interiéru,"* říká Avto Šervašidze.

V dobách Sovětského svazu lidé nemohli chodit do náboženských budov a modlit se, a tak se snažili tyto budovy zachránit pomocí různých triků. *"Místní obyvatelé změnili funkci budovy a otevřeli zde sklad a pekárnu, aby ji zachovali. Protože jsme z ní udělali administrativní budovu, dovolili nám tady zakrýt střechou a budovu zachovat,"* vysvětluje Givi Mgeladze, imám mešity ve vesnici Agara.

Organizaci Solidarity Community podpoří Člověk v tísni (ČvT) za finanční pomoci EU v rámci "Programu solidarity v souvislosti s COVID-19 v zemích Východního partnerství". Marta Bibilashvili, projektová manažerka ČvT v Gruzii, říká: *"Pandemie COVID-19 odhalila v zemi mnoho výzev, které bylo třeba řešit, aby bylo možné vybudovat odolnější společnost. Cílem druhé fáze projektu bylo naučit místní organizace dovednostem, díky nimž budou silné a schopné řešit vznikající problémy. ČvT podporuje místní organizace a iniciativy v tom, aby se samy staly tvůrci změn. Nikdy nerozhodujeme o tom, co bude tématem kampaně, aniž bychom věděli, co chtějí místní obyvatelé změnit. Jsme tu proto, abychom je vedli a podpořili jejich potenciál."* Aktivisté z Khula si vybrali, že chtějí zachránit islámské kulturní dědictví.

Člověk v tísni spolupracuje s občanskými sdruženími v Gruzii, Arménii, Moldavsku a na Ukrajině, aby zmírnil nepříznivé dopady COVID-19, a přispěl k dlouhodobé socioekonomické odolnosti zranitelných

skupin ve východní Evropě. Projekt "Program solidarity v souvislosti s COVID-19 v zemích Východního partnerství " financovaný Evropskou unií realizuje ČvT ve spolupráci s Netherlands Helsinki Committee a AFEW International.

Tento článek vznikl za finanční podpory Evropské unie. Za jeho obsah nese výhradní odpovědnost projekt "Program solidarity v souvislosti s COVID-19 v zemích Východního partnerství " financovaný Evropskou unií. Obsah videa patří autorům a nemusí nutně odrážet názory Evropské unie.

<https://www.clovektisni.cz/starobyle-drevene-mesity-gruzinske-kulturni-dedictvi-i-zdroj-prijmu-9783gp>